

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра Педагогіки та корекційної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ (проф. Чернецький С. О.)

“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 4.10 Основи теорії і методики виховної роботи

напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет/центр Психології _____
(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ – 2015 рік

Робоча програма з Основ теорії і методики виховної роботи
для студентів за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта

„09” червня 2015 року – 11 с.

Розробник: Ніколенко Л.М., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

Протокол від „16” червня 2015 року № 17

Зав. кафедри педагогіки та корекційної освіти

_____ (проф. Гладуш В.А.)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки
6.010105 Корекційна освіта

Протокол від. „09” червня 2015 року № 10

Голова _____ (проф. Гладуш В.А.)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено Вченою радою факультету Психології

Протокол від. „30” червня 2015 року № 11

Голова _____ (доц. Волков Д.С.)

“ _____ ” _____ 2015 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 0101 Педагогічні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (к-ть годин)		Семестр	
Загальна кількість годин - 126		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		92 год.	
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання дисципліни

1.1. *Мета викладання дисципліни „Основи теорії і методики виховної роботи”* полягає у формуванні системи знань, умінь та навичок навчання й виховання учнів з особливостями індивідуального розвитку, обґрунтуванні шляхів і умов ефективного впливу на їх особистісний розвиток задля ефективної діяльності майбутніх фахівців.

Завдання вивчення дисципліни „Основи теорії і методики виховної роботи”:

1. надання студентам знань теоретичних положень концепції і спецметодики виховання дітей з особливостями інтелектуального розвитку;
2. систематизація способів засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять теорії і спецметодики виховання дітей з особливостями інтелектуального розвитку;
3. практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання у спеціальній загальноосвітній школі (школі–інтернаті);
4. оволодіння ефективними шляхами впливу на корекцію і розвиток особистості;
5. формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
6. формування освіченої, творчої особистості майбутнього фахівця.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен *знати*:

- специфіку предмета, завдання та методи виховання дітей з особливостями інтелектуального розвитку;
- рушійні сили і закономірності розвитку особистості;
- вікові та індивідуальні особливості розвитку та виховання особистості;
- сутність основних напрямів всебічного розвитку особистості;
- методи стимулювання учнів до активної роботи над особистим розвитком та самовдосконаленням;
- особливості ефективного застосування спеціальних методів виховання;
- форми виховної роботи з дітьми, які мають вади інтелектуального розвитку;
- методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів із вадами інтелектуального розвитку;
- систему професійно важливих якостей вихователя-дефектолога.

У результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець повинен *вміти*:

- ефективно використовувати діагностику індивідуальних психічних особливостей учнів і колективу;
- приймати рішення, передбачувати результат, поєднувати завдання виховання і корекції розвитку особистості учня з урахуванням психічних можливостей;
- визначати за зовнішніми прикметами і вчинками дітей зміни в їх психічному стані, розуміти їх поведінку в конкретних життєвих ситуаціях;
- застосовувати методи і засоби корекційно-виховної роботи для досягнення учнями найкращих успіхів в умовах диференціації;
- вибирати найраціональніші види корекційно-виховної роботи для всіх і кожного;
- самоаналізувати педагогічні дії;
- розробляти систему управління вихованцями в залежності від мети виховання, інтересів, волі, бажань, психічних можливостей дітей;
- бачити і розуміти особистість учня, колектив, проникати у приховані резерви розвитку дитини і колективу;
- поєднувати цілі дітей і цілі виховання, враховувати взаємовідносини, особисті симпатії й антипатії учнів в ході педагогічного процесу;
- створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості;
- дотримуватись у своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм;
- підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі;
- попереджати й знаходити ефективні варіанти розв'язання педагогічних конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи теорії виховної роботи з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку

Тема1. Предмет, мета та завдання курсу «Основи теорії і методики виховної роботи». Вчення про розвиток та виховання дитини з вадами інтелектуального розвитку.

Тема2. Загальні закономірності та принципи виховання дітей з вадами інтелектуального розвитку.

Тема3. Загальне поняття про форми корекційно-виховної діяльності з учнями, що мають вади інтелектуального розвитку.

Тема4. Методи корекційного виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Змістовий модуль 2. Основи методики виховної роботи з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку

Тема 5. Напрями корекційно-виховної роботи з дітьми, що мають вади інтелектуального розвитку.

Тема 6. Дитячий колектив і корекційне творче виховання.

Тема 7. Самопідготовка і її місце у корекційно-виховній системі спеціальної школи.

Тема 8. Педагогічна взаємодія вихователя з батьками учнів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		о	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи теорії виховної роботи з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку												
Тема 1. Предмет, мета та завдання курсу «Основи теорії і методики виховної роботи». Вчення про розвиток та виховання дитини з порушеннями інтелектуального розвитку.	15	2	2	-			11					
Тема 2. Загальні закономірності та принципи виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.	15	2	2				11					
Тема 3. Загальне поняття про форми корекційно-виховної діяльності з учнями, що мають порушення	18	2	4				12					

інтелектуального розвитку.												
Тема 4. Методи корекційного виховання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.	16	2	2			12						
Разом за змістовим модулем 1.	64	8	10			46						
Змістовий модуль 2. Основи методики виховної роботи з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку												
Тема 5. Напрями корекційно-виховної роботи з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку.	16	2	2			12						
Тема 6. Дитячий колектив і корекційне творче виховання.	15	2	2			11						
Тема 7. Самопідготовка і її місце у корекційно-виховній системі спеціальної школи.	15	2	2			11						
Тема 8. Педагогічна взаємодія вихователя з батьками учнів.	16	2	2			12						
Разом за змістовим модулем 2.	62	8	8			46						
Усього годин	126	16	18			92						

5. Теми семінарських занять не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й змістовний модуль		
1	Психолого-педагогічна характеристика дітей з вадами інтелекту	2
2	Організація та методика проведення пізнавальної екскурсії з дітьми з інтелектуальними порушеннями	2
3	Ігрові форми виховання дітей з вадами інтелекту	2
4	Арт-технології у виховній роботі корекційного педагога	4
2-й змістовний модуль		
5	Інтегровані форми виховної роботи у спеціальній школі	2
6	Методи морального виховання дітей з вадами розумового розвитку	2
7	Особливості проведення профорієнтаційної роботи зі старшокласниками у спеціальній школі.	2

8	Методичні прийоми роботи з батьками учнів, що мають вади психічного розвитку.	2
ВСЬОГО:		18

7. Теми лабораторних занять не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид с/р
1-й змістовний модуль			
1	Державна політика у галузі соціально-педагогічної допомоги особам з обмеженими можливостями життєдіяльності.	11	Перелік нормативних документів
2	Проблема диференціації у системі спеціальної освіти.	11	Конспект наук. праць
3	Проблема раннього вияву відхилень у розвитку дитини та шляхи її вирішення в сучасній Україні.	12	Повідомлення
4	Технології раннього втручання у сучасній корекційній педагогіці.	12	Характеристика однієї із технологій
2-й змістовний модуль			
5	Методи поведінкової терапії у вихованні дітей з вадами інтелекту	12	Конспект
6	Методика сенсомоторного розвитку дітей Марії Монтессорі	11	Конспект
7	Шляхи впровадження Вальдорфської педагогіки у виховання дітей з вадами психічного розвитку	11	Повідомлення
8	Проблема соціалізації осіб з вадами інтелектуального розвитку	12	Питання до диспуту
ВСЬОГО:		92	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені

10. Методи навчання

Словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія, пояснення, інструктаж);

Наочні (демонстрація, ілюстрація);

Практичні (самостійна робота, індивідуальна робота, педагогічне спостереження);

Проблемні (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне навчання);

Інтерактивні (проблемна лекція, лекція-презентація, ділова гра, мозковий штурм, сензитивний та комунікативний тренінг, використання мультимедійних технологій та ін.)

11. Методи контролю

Практична контрольна перевірка (синтезована – узагальнена перевірка знань, умінь, навичок);

Тестовий метод;
Підсумковий (екзамен проводиться методом письмової комплексної роботи);
Взаємоконтроль;
Самоконтроль;
Самооцінка.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

		Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
Всього – 28 б.	Всього – 32 б.		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* оцінка F виставляється тільки за результатами складання заборгованості комісії

13. Методичне забезпечення

1. Коррекционная педагогика и специальная психология: Словарь: Учебное пособие/ Сост. Н.В. Ново творцева. – 4-е изд., пере раб. и доп. – СПб.:КАРО, 2006. – 144 с.
2. Настольная книга педагога-дефектолога/ Т.Б. Елифанцева и др. – Изд. 3-е – Ростов н/Д:Феникс, 2007. – 576 с. – (Сердце отдаю детям)
3. Психопатология детского возраста / А.И. Селецкий. – К.: Вища шк. Головное изд-во, 1987. – 295 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бех І.Д. Виховання особистості. Кн1: Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. – К.: Либідь, 2003. – С. 3 – 6.
2. Кот М.З. Теорія і методика виховної роботи у допоміжній школі. – К., 1998.
3. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: в 2 ч. / В. М. Синьов. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Ч.1. – 241 с., – Ч.2. – 223 с.
4. Липа В. А. Основы коррекционной педагогики: учеб. пособие / В. А. Липа. – Донецк, 2002. – 327 с.
5. Специальная педагогика. / Под.ред. Н. М. Назаровой. – М., 2001.

Додаткова

1. Бондар В. І. Історія оліфренопедагогіки / В. І. Бондар, В. В. Золотоверх. – К. : Знання, 2007. – 376 с.
2. Бондар В. І. Особливості формування трудової компетентності розумово-відсталих учнів : Навчальний посібник / В. І. Бондар, К. В. Рейда. – К. : «МП Леся» 2010. – 168 с.
3. Бондар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі : навч. посібник / В. І. Бондар, А. М. Ільченко. – Полтава : РВВ ПДАА, 2009. – 252 с.
5. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский / Под ред. В. В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
6. Гонеев А. Д. и др. Основы коррекционной педагогикит / А. Д. Гонеев / Под ред. В. А. Слостенина. – М.: «Академия», 1999. – 280с.
7. Граборов А. Н. Очерки по олигофренопедагогике / А. Н. Граборов. – М.: Учпедгиз, 1961. – 196 с.
8. Граборов А. Н., Кузьмина Н. Ф., Новик Ф. М. Олигофренопедагогика / А. Н. Граборов, Н. Ф. Кузьмина, Ф. М. Новик. – М.: Учпедгиз, 1941. – 232 с.
9. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)». – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
10. Дети с ограниченными возможностями: проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании. Хрестоматия. – М., 2001. – 276 с.
11. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – К.: „МП Леся”, 2011. – 528 с.
- 1966 – 130 с.
13. Єременко І. Г. Наукові основи корекційно-виховної роботи в допоміжній школі. Метод. лист / І. Г. Єременко. – К.: Рад. школа, 1970. – 51 с.
14. Єременко І. Г. Олигофренопедагогика / І. Г. Єременко. – К.: Вища школа, 1985. – 326 с.
15. Єременко І. Г. Познавательные возможности учащихся вспомогательной школы / І. Г. Єременко. – К.: Рад.школа, 1972. – 130 с.
16. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
17. Замский Х. С. История олигофренопедагогик / Х. С. Замский. – М.: Просвещение, 1974. – 392 с.
18. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 1. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 202 с.
19. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 2. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 213 с.
20. Кащенко В. П. Педагогическая коррекция / В. П. Кащенко. – М.: Просвещение, 1992. – 223 с.
21. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
22. Книга для учителя вспомогательной школы / Под ред. Г. М. Дульнева: 2-е изд. – М.: Учпедгиз, 1955. – 448 с.
23. Коберник Г. Н., Синев В. Н. Введение в специальность ”Дефектология” / Г. Н. Коберник, В. Н. Синев. – К.: Вища школа, 1984. – 144 с.
24. Лурье Н. Б. Коррекционно-воспитательная работа с умственно отсталыми детьми / Н. Б. Лурье. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1962. – 160 с.
25. Лурье Н. Б. Воспитание глубоко умственно отсталого ребенка в семье / Н. Б. Лурье. – М.: Педагогика, 1972. – 54 с.
26. Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія / С. П. Миронова. – Кам’янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – 304 с.

27. Мирский С. Л. Индивидуальный подход к учащимся вспомогательной школы в трудовом обучении / С. Л. Мирский. – М.: Педагогика, 1990. – 160 с.
28. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.
29. Рубинштейн С. Л. Психология умственно отсталого школьника / С. Л. Рубинштейн. – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
30. Селецкий А. И. Психология и психопатология слабоумия / А. И. Селецкий. – К.: Рад. школа, 1981. – 141 с.
31. Синьов В. М. Основи дефектології: навч. посібник / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
32. Синьов В. М. Психолого-педагогічні проблеми дефектології та пенітенціарії / В. М. Синьов. – К.: МП Леся, 2010. – 779 с.
33. Спеціальна дошкільна педагогіка / Под ред. Е. А. Стребелевой. – М., 2001.
34. Турчинская К. М. Профорієнтація во вспомогательной школе / К. М. Турчинська. – К.: Рад. школа, 1976. – 128 с.
35. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов – К.: НТІ „Інститут соціальної політики”, 2004. – 240 с.
36. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов. – К.: Соцінформ, 2004. – 200 с.
37. Шульженко Д. І., Андреева Н. С. Корекційний розвиток аутичної дитини (книга для батьків та педагогів) / Д. І. Шульженко, Н. С. Андреева. – К.: Д. М. Кейдун, 2011. – 344 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.

16. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни**Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара****Кафедра педагогіки та корекційної освіти***Дисципліна: «Основи теорії і методики виховної роботи»**Академічна група: ДК-13-1,2***Навчальний рік: 2015-2016****Семестр: 5-й****Елементи контролю за 1 змістовим модулем: (28 балів)**

1. Підготовка до практичних занять:
участь в обговоренні проблемних питань, розв'язування педагогічних задач – 3 б.
2. Самостійна робота:
Виконання кожного виду с/р – 4 б.
Усього тем – 4.
Максимальна кількість балів – 28.

Елементи контролю за 2 змістовим модулем: (32 балів)

3. Підготовка до практичних занять:
участь в обговоренні проблемних питань, розв'язування педагогічних задач – 3 б.
4. Самостійна робота:
Виконання кожного виду с/р – 5 б.
Усього тем – 4.
Максимальна кількість балів – 32.

Екзамен - 40 балів.**ТЕРМІН СКЛАДАННЯ: 17-й ТИЖДЕНЬ****ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 18-й ТИЖДЕНЬ**

Доцент

Ніколенко Л.М.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти
від 16 червня 2015р., протокол № 17

Завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти

В.А. Гладуш